

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Filipa Dienstbiera, soudce JUDr. Tomáše Langáška a soudkyně Mgr. Veroniky Baroňové v právní věci žalobce: **nezl. T. N.**, zastoupeného Mgr. Pavlem Markem, advokátem, sídlem Na Poříčí 19, Praha 1, proti žalovanému: **Gymnázium, Praha 5, Na Zatlance 11, příspěvková organizace**, sídlem Na Zatlance 11, Praha 5, zastoupeného doc. JUDr. Jakubem Morávkem, Ph.D., advokátem, sídlem U Nikolajky 5, Praha 5, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 2. 2021, č. j. 17 A 126/2020 - 88,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci, návrh a postup soudu

[1] Žalobce, student Gymnázia Na Zatlance (žalovaného), se u Městského soudu v Praze domáhal ochrany před nezákonným zásahem žalovaného, který spočíval v neposkytování výuky v souladu se zákonem, neboť výuka probíhala distanční formou.

[2] Městský soud podané žalobě dne 23. 2. 2021 vyhověl. Konstatoval, že nekonání denní (prezenční) výuky na středních školách se opírá o usnesení vlády České republiky ze dne 14. 2. 2021 č. 129 o přijetí krizového opatření, publikované pod č. 63/2021 Sb. Předpokladem pro vydání takového krizového opatření je existence nouzového stavu. Městský soud však dospěl k závěru, že nouzový stav (či jeho pokračování od 15. 2. 2021) odporuje ústavnímu pořádku. Uzavřel proto, že krizové opatření č. 63/2021 Sb. povstalo z protiústavně vyhlášeného nouzového stavu, a je tak samo zatíženo nezákonností, resp. protiústavností. Za tohoto stavu věci pak nebylo možné aplikovat ani výjimku umožňující konání distanční výuky, která je zakotvena v § 184a zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, a jejíž použití bylo v projednávaném případě navázáno právě na uvedené krizové opatření.

[3] Městský soud proto rozhodl, že *žalovanému se zakazuje uskutečňovat vzdělávání distanční formou a přikazuje se mu obnovit denní formu vzdělávání v souladu se svým školním vzdělávacím programem.*

[4] Proti rozsudku městského soudu podal žalovaný (stěžovatel) dne 23. 2. 2021 kasační stížnost a zároveň požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[5] Uvedl, že bezodkladné splnění povinnosti uložené rozsudkem (pokud byla denní výukou míněna prezenční forma vzdělávání) v situaci, kdy takový postup stále plošně zakazuje krizové opatření č. 63/2021 Sb., kdy v České republice z důvodu působení nákazy COVID-19 stále přibývá nakažených a jak vláda, tak zdravotnická zařízení přiznávají, že situace se stává nezvladatelnou, se mu jeví jako přinejmenším nerozumné.

[6] Stěžovatel navíc fakticky nemá možnost přijmout jakákoli režimová opatření (prostorová, personální) z důvodu prevence a zamezení šíření nákazy COVID-19. Obnovením denní/prezenční formy vzdělávání se vytvoří podmínky pro šíření nákazy nejen mezi žáky navzájem (jde o cca 500 žáků v 16 třídách), ale též mezi jejich rodinnými příslušníky a učitelským sborem, lze tedy uvažovat o ohrožení skupiny v počtu dvou až tří tisíc osob.

[7] Stěžovatel má za to, že působení pandemie COVID-19 je v novodobých dějinách bezprecedentní a že „neomezené otevření školy“ je za současného stavu nákazy na území České republiky jednoznačně rizikové a v rozporu se všemi dosud aplikovanými zdravotními i ostatními doporučeními a omezeními. Stěžovatel proto s ohledem na shora uvedené, jakož i při zohlednění všech notoricky známých skutečností ohledně stavu a působení pandemie COVID-19 žádá, aby Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

[8] Nejvyšší správní soud zaslal dne 24. 2. 2021 zástupci žalobce přípis s výzvou k vyjádření k odkladnému účinku, a to ve lhůtě 24 hodin od jejího doručení. Zástupce žalobce si do dne rozhodnutí soudu tuto výzvu nevyzvedl ve své datové schránce, nebyla mu tedy dosud doručena.

[9] Nejvyšší správní soud shledal, že s ohledem na povahu nyní posuzované věci je nutné o odkladném účinku rozhodnout bezodkladně, a z toho důvodu tak učinil bez vyjádření žalobce. Podle § 73 odst. 4 ve spojení s § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), je soud o podaném návrhu na přiznání odkladného účinku povinen v případě nebezpečí z prodlení rozhodnout bez zbytečného odkladu. Soud považuje bezodkladné rozhodnutí o návrhu za nezbytné k nastolení právní jistoty ohledně účinků napadeného rozsudku Městského soudu v Praze. Soud zároveň přihlédl ke skutečnosti, že rozhodnutí o přiznání odkladného účinku je předběžné povahy a budou jím upravena práva a povinnosti stran pouze dočasně, do doby pravomocného rozhodnutí soudu ve věci samé.

[10] Soud také připomíná, že podle § 73 odst. 5 s. ř. s. může soud usnesení o přiznání odkladného účinku i bez návrhu zrušit, ukáže-li se v průběhu řízení, že pro přiznání

pokračování

odkladného účinku nebyly důvody, nebo že tyto důvody v mezidobí odpadly. V posuzované věci tak soud může vyjádření žalobce zohlednit, jakmile je obdrží.

[11] Soudu je z povahy věci zřejmé, že dotčeným zájmem na straně žalobce je zejména realizace jeho práva na vzdělání v kontextu dlouhodobého omezení prezenční výuky.

II. Posouzení návrhu Nejvyšším správním soudem

[12] Nejvyšší správní soud přistoupil k posouzení návrhu a po jeho zvážení dospěl k závěru, že jsou naplněny podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.

[13] Podle § 107 odst. 1 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. se užije přiměřeně. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[14] Rozšířený senát v usnesení ze dne 29. 3. 2016, č. j. 4 As 217/2015 - 182, konstatoval, že přiznat odkladný účinek lze i v řízení o kasační stížnosti proti rozsudku, jímž soud rozhodoval o žalobě proti nezákonnému zásahu: *„Obsahuje-li výrok rozsudku krajského soudu příkaz nebo zákaz, nelze vyloučit, že návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti může mít reálné opodstatnění a systace jeho účinků v konkrétním případě může být žádoucí.“*

[15] Nejvyšší správní soud vzal v úvahu svou ustálenou judikaturu, podle které lze v případech, kdy je stěžovatelem žalovaný správní orgán, přiznat odkladný účinek kasační stížnosti pouze výjimečně. Odložení účinků rozhodnutí krajského soudu bude podmíněno ochranou důležitého veřejného zájmu, jehož ohrožení bude v konkrétním případě představovat právě onu nepoměrně větší újmu, než která přiznáním odkladného účinků vznikne jiným osobám a jež nebude v rozporu s jiným veřejným zájmem. Vylíčení podstatných skutečností o nepoměrně větší újmě musí svědčit o tom, že negativní následek, jehož se v souvislosti s napadeným rozsudkem krajského soudu žalovaný obává, by pro něj byl zásadním zásahem, kterým by byl důležitý veřejný zájem skutečně ohrožen (viz usnesení rozšířeného senátu ze dne 1. 7. 2015, č. j. 10 Ads 99/2014 - 58, č. 3270/2015 Sb. NSS).

[16] Ze stěžovatelových tvrzení i z veřejně známých a dostupných informací o šíření viru SARS-CoV-2, jakožto původce nemoci COVID-19 v České republice, je zřejmé, že výkonem napadeného rozsudku městského soudu by mohl být potenciálně vážně ohrožen zájem na ochraně veřejného zdraví.

[17] Soud přitom zohlednil zřejmou závažnost současné situace v České republice, kde podle dostupných informací aktuálně hrozí přetížení systému zdravotní péče v případě dalšího nárůstu počtu osob postižených nemocí COVID-19. Bez významu není ani

skutečnost, že městský soud v napadeném rozhodnutí neposkytl stěžovateli žádnou lhůtu k přijetí nezbytných opatření, která by mohla účinně snížit riziko šíření původce nemoci COVID-19 při prezenční výuce a následně v rodinách studentů i zaměstnanců stěžovatele.

[18] Nejvyšší správní soud nezastírá, že není schopen v krátkém časovém období, které je mu dáno k rozhodnutí o odkladném účinku, dostatečně kvalifikovaně a v úplnosti posoudit možné důsledky či rizika obnovení prezenční výuky na šíření původce nemoci COVID-19, neboť se jedná se o odbornou otázku, na kterou nemají jednotné názory ani kvalifikovaní odborníci. V souladu se svou judikaturou proto na posuzovanou věc aplikoval princip předběžné opatrnosti, podle nějž, lze-li se zřetelem ke všem okolnostem předpokládat, že hrozí nebezpečí nevratného nebo závažného poškození důležitého veřejného zájmu (zde zájmu na ochraně veřejného zdraví), nesmí být pochybnost o tom, že k takovému poškození skutečně dojde, důvodem pro odklad opatření, jež mají takovému poškození zabránit (srov. např. usnesení ze dne 16. 5. 2018, č. j. 1 As 128/2018 - 42).

[19] Nejvyšší správní soud nezpochybňuje význam kolidujícího žalobcova subjektivního práva na vzdělání a konec konců obecného veřejného zájmu na vzdělání. Přesto po poměření obou dotčených zájmů v daném případě dospěl k závěru, že zájem na ochraně veřejného zdraví v projednávané věci bezprostředně převáží nad právem žalobce. Přihlédl přitom i k tomu, že rozhodnutí o přiznání odkladného účinku je dočasné povahy a že stěžovateli není odpíráno právo na vzdělání jako takové (v jeho úplnosti).

[20] Nejvyšší správní soud proto rozhodl o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozhodnutí, což znamená, že do rozhodnutí o kasační stížnosti se pozastavují účinky pravomocného rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 2. 2021, č. j. 17 A 126/2020 - 88.

[21] Soud závěrem dodává, že z rozhodnutí o žádosti o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nelze dovozovat jakékoliv závěry ohledně toho, jak bude rozhodnuto o samotné kasační stížnosti (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 - 76, či již citované usnesení rozšířeného senátu č. j. 10 Ads 99/2014 - 58).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. února 2021

JUDr. Filip Dienstbier
předseda senátu